

Vergaderjaar 2007–2008

25 232

Voetbalvandalisme

Nr. 55

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 juni 2008

Inleiding

Bij gelegenheid van de presentatie van hun wensen met betrekking tot de bestrijding van voetbalvandalisme op 28 juni 2007 hebben de leden van de Tweede Kamer Spekman (PvdA), Atsma (CDA) en Zijlstra (VVD) de wens geuit dat de voorbereiding van openlijke geweldpleging indien daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten is, wordt strafbaar gesteld. Hiermee zou bereikt kunnen worden dat in een eerder stadium de inzet van opsporingsbevoegdheden mogelijk zou zijn, teneinde te voorkomen dat het geweld zich realiseert. Tevens zouden de mogelijkheden van strafrechtelijke vervolging worden verruimd. In de afgelopen periode is hierover gesproken met het openbaar ministerie en de politie. Hierbij is naar voren gekomen dat de inzet van opsporingsbevoegdheden in een eerder stadium mogelijkheden zou openen om gewelddadig treffen van voetbalvandalen te voorzien, te voorkomen en strafrechtelijk aan te pakken. Hierna ga ik nader in op deze mogelijkheden.

Openlijke geweldpleging voetbalvandalisme

Helaas is het in de afgelopen tien jaren voorgekomen dat groepen voetbalvandalen elkaar opzoeken om elkaar gewelddadig te treffen. Het gaat om geweld dat forse schade kan opleveren voor particulieren, omdat bijvoorbeeld winkels worden vernield en beroofd, maar dat ook publieke schade teweeg brengt, doordat straten worden vernield en grootschalige politie-inzet nodig is. Hierbij kunnen geweldplegers elkaar of anderen (ernstig) lichamelijk letsel toebrengen. Het daadwerkelijk plegen van de misdrijven wordt vaak kort van tevoren afgesproken, bijvoorbeeld door verzending van SMS-berichten, zodat de politie wordt verrast. Hierbij worden groepen van personen aangezet tot het plegen van misdrijven waardoor het maatschappelijk verkeer wordt ontwricht. In gesprekken met het openbaar ministerie en de politie is naar voren gekomen dat de politie in bepaalde gevallen wel beschikt over informatie dat groepen personen

elkaar willen treffen, maar geen zicht heeft op het tijdstip en de plaats van het beoogde geweld. De inzet van opsporingsbevoegdheden in een eerder stadium zou mogelijkheden openen om gewelddadig treffen van voetbalvandalen te voorzien en te voorkomen.

In een vrij recente uitspraak van de politierechter van de Rechtbank Utrecht is dit ook gebleken. De politie beschikte over informatie dat supporters van twee voetbalclubs werden gemobiliseerd voor een treffen in Utrecht. Er bestond een verdenking van onder andere poging tot uitlokking (artikel 46a Sr) op grond waarvan de telefoon van de verdachte kon worden afgeluisterd. Dit heeft tot twee maal toe informatie opgeleverd over plannen dat twee groepen voetbalsupporters elkaar zouden treffen. Door een tijdige inzet van de ME kon de openlijke geweldpleging worden voorkomen. De politierechter veroordeelde de verdachte op 28 november 2007 tot een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk, wegens poging tot uitlokking van openlijke geweldpleging. De rechter meent dat het opzet op het plegen van een concreet strafbaar feit is gewekt door de verdachte doordat hij inlichtingen heeft verstrekt over de tijdstippen waarop, de locaties waar en de tegenstanders waarmee een gevecht zou worden aangegaan. Tegen het vonnis is geen hoger beroep ingesteld.

Niet alleen kon langs deze weg de openlijke geweldpleging worden voorkomen, ook kon de verdachte worden vervolgd en veroordeeld voor het plegen van een strafbaar feit. De toepassing van artikel 46a Sr kent beperkingen, bijvoorbeeld indien in geval van voetbalvandalisme de personen die worden uitgelokt tot het plegen van strafbare feiten daartoe mogelijk reeds het voornemen hadden. Er is dan geen sprake van uitlokking. In de Utrechtse zaak oordeelde de rechter dat dit niet het geval was.

Versterking strafrechtelijke aanpak

Gelet op het bovenstaande is het van belang dat de politie en de officier van justitie in voorkomende gevallen de beschikbare informatie tijdig met elkaar bespreken, zodat de officier van justitie kan beoordelen of er voldoende verdenking is van poging tot uitlokking van openlijke geweldpleging of andere strafbare feiten om een opsporingsonderzoek te starten. Het openbaar ministerie maakt hierover nadere afspraken met de politie. Langs deze weg kan in bepaalde gevallen, zoals in de bovenvermelde Utrechtse zaak, opsporingsonderzoek plaatsvinden, teneinde openlijke geweldpleging te voorkomen, en tot strafrechtelijke vervolging over te gaan.

Daarnaast zal ik in overleg met het openbaar ministerie bezien of strafbaarstelling van gevallen waarin geen sprake is van een strafbare poging tot uitlokking van openlijke geweldpleging, maar wel van het bevorderen van het plegen van geweld tegen personen of goederen door het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen, zou kunnen bijdragen aan het strafrechtelijk instrumentarium. Nu bij het beramen van openlijke geweldpleging bij voetbalvandalisme juist het door middel van mobiele telefonie en andere communicatiemiddelen verschaffen van inlichtingen over tijd en plaats vaak bepalend is voor het realiseren van de strafbare feiten, zou een daarop toegesneden strafbaarstelling passend kunnen zijn. Het opzettelijk bevorderen van geweld tegen personen of goederen is laakbaar en strafwaardig gedrag. Er is mij veel aan gelegen dat, wanneer de politie beschikt over informatie dat openlijke geweldpleging wordt beraamd, tijdige opsporing van deze activiteiten mogelijk is, zodat openlijke geweldpleging kan worden voorkomen en bestraffing van de aanstichters kan volgen. Voor zover de hiervoor genoemde beperkingen aan artikel 46a Sr daartoe in de weg zouden staan, verdient het

overweging te voorzien in een aanvullende strafbepaling in voormelde zin. Op deze wijze wil ik ook uitvoering geven aan de zesde aanbeveling van het rapport «Aanhouding, vervolging en bestraffing van hooligans» van 4 april 2008 van het Auditteam Voetbalvandalisme.

Afsluiting

Door versterking van een strafrechtelijke aanpak als hierboven door mij geschetst, zijn er mogelijkheden om gewelddadig treffen in het bijzonder tussen voetbalvandalen op een doeltreffende wijze tegen te gaan. Over de uitkomsten van het overleg over de wenselijkheid van een aanvullende strafbepaling zal ik u na het zomerreces informeren.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin